

29.06.2005 / 25860

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:

Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında 2005/8503 Sayılı Bakanlar

Kurulu Kararının Uygulama Esasları Tebliğinde Değişiklik

Yapılmasına Dair Tebliğ

MADDE 1 – 24/3/2005 tarihli ve 25765 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan " Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında 2005/8503 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Uygulama Esasları Tebliği" nin 1 inci maddesi ikinci satırında geçen "yem bitkileri" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve sertifikalı yem bitkileri tohumluğu" ibaresi eklenmiştir.

Aynı maddenin 7 nci satırında bahsedilen "kaliteli bal" ibaresi "süzme bal" şeklinde değiştirilmiştir.

Aynı maddenin 14 üncü satırında geçen "yerli hayvan gen kaynaklarının korunması" ibaresinden sonra gelmek üzere " , geliştirilmesi " ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2 – Aynı Tebliğin 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 5 – Yem bitkileri üretiminin desteklenmesi aşağıdaki esaslara göre belirlenir.

A) Desteklemeden Yararlanacaklar

Yem bitkileri desteklemelerinden çok yıllık ve tek yıllık yem bitkileri üretimi yapan üreticiler yararlandırılır.

Kamu kuruluşları hariç, tüzel kişiliğe sahip ıslah amaçlı birlikler, tarımsal kalkınma kooperatifleri, sulama kooperatifleri birlikleri ile tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları ile şirketler ve Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) dahil gerçek kişileri,

B) Müracaat Yeri ve Şekli

Yem Bitkileri desteklemesinden yararlanmak isteyen üreticilerin (Ek-1 ve Ek-2)'ye göre form dilekçe (Üretim Projesi Müracaat Formu) ile İl/İlçe Müdürlüğüne müracaat etmeleri gerekmektedir. Şirketler, müracaatlarını şirket merkezinin bulunduğu yerdeki İl Müdürlüğüne yapacaklardır. İl Müdürlüğü destekleme ödemesine esas iş ve işlemleri yürütmek üzere bu müracaatları, ekleri ile birlikte ekilişin yapıldığı İl Müdürlüğüne gönderir.

Hak edişler ekilişlerin yapıldığı yerdeki İl Müdürlüğü tarafından düzenlenerek Banka şubesine gönderilir.

C) Destekleme Oranları

Yem Bitkileri üretimi yapmak üzere başvuran üreticilere, nakliye ve ilaç bedeli hariç;

a) Çok yıllık yem bitkileri ekilişlerinde proje bedelinin % 40'ı,

b) Tek yıllık yem bitkilerinde ise proje bedelinin %30'u doğrudan üreticilere ödenir.

Dane üretimleri destekleme kapsamı dışındadır.

D) İstenecek Belgeler

a) Gerçek kişilerden;

1) Başvuru dilekçesi,

2) Nüfus cüzdanı onaylı sureti,

3) Vergi Kimlik numarasını gösterir belge,

4) Çiftçi Kayıt Sistemine kayıt olduğunu gösterir belgesi

5) Gerektiğinde İl/İlçe Müdürlüğünce istenecek diğer belgeler

6) Arazi kiralık ise 100 dekara kadar muhtar ve iki aza, 100 dekardan büyük ekilişlerde ise noter tasdikli kira sözleşmesi aranır.

b) Tüzel kişilerden;

(Kamu kuruluşları hariç birlikler, tarımsal kooperatifler ve şirketler);

1) Onaylı tapu sureti veya noter tasdikli kira sözleşmesi (Kira sözleşmelerinin süresi, tek yıllık

ekilişlerde en az bir yıllık, çok yıllık ekilişlerde en az dört yıl olacaktır.)

2) Ticaret sicil gazetesi,

3) Çiftçi belgesi,

4) Gerektiğinde İl/İlçe Müdürlüğünce istenecek diğer belgeler

istenir.

Hazine adına tespit ve tescil edilmiş araziler için Defterdarlıktan veya Mal Müdürlüğünden kiraladığına dair kira sözleşmesi (ecr-i misil kabul edilmeyecektir).

E) Uygulama Esasları

Desteklenecek yem bitkileri ekiliş alanı en az 5 dekar, tek ve çok yıllık ekiliş toplamı en çok 20.000 dekar olacaktır.

Aynı yere münavebe uygulayarak bir üretim yılında arka arkaya iki tek yıllık farklı yem bitkisi ekilmesi durumunda, her iki ekiliş de desteklemelerden faydalandırılır.

Aynı yıl içerisinde tek yıllık yem bitkisi ekilip, hasattan sonra çok yıllık yem bitkisi ekildiği takdirde her iki ekiliş de desteklemelerden faydalandırılır.

F) Alet ve Makine Destekleme Esasları

Tek ve çok yıllık yem bitkilerinde ekiliş alanları ile uyumlu olmak koşuluyla silaj makinesi, ot biçme makinesi, mibzer, balya makinesi, yağmurlama sulama sistemleri, motopomp alım giderleri aşağıdaki şartlarda desteklenir;

- Projede uygunluk kriteri olarak, proje maliyeti hesaplamalarında, makine maliyeti yem bitkileri ekiliş maliyetinin çok yıllıklarda % 40'ını, tek yıllıklarda % 30'unu geçemez.

- Ekiliş alanı çok yıllıklarda 200 dekar ve üzeri, tek yıllıklarda 400 dekar ve üzeri olmalıdır.

- Satın alınan alet ve makineler yeni ve kullanılmamış olmalıdır.

- Kooperatifler, birlikler adına veya muhtarlar önderliğinde yapılan müracaatlarda desteklemelerden faydalanan ortaklar müştereken ve müteselsilen sorumludur.

G) Hak Ediş ve Ödemeler

Çok yıllık yem bitkileri desteklemelerin % 50'lik ilk dilimi, yem bitkileri ekilişlerinin tespitinden sonra, % 50'lik ikinci dilimi ise, son hasat öncesi, tek yıllık yem bitkileri hasatından sonra düzenlenecek yem bitkileri Hakediş Belgesine (Ek-4) istinaden ödenir.

Desteklenen tek yıllık yem bitkileri ekilişleri için 1 yıl, çok yıllık yem bitkileri ve yapay mera tesisleri için 4 yıl uygulanacağına dair taahhütname (Ek-3)'e göre alınır.

H) Desteklenecek Yem Bitkileri

Desteklenecek yem bitkileri : Yonca, korunga, fiğ, Macar fiği, mürdümük, silajlık mısır, sorgum

türleri, hayvan pancarı, yem şalgamı, tiritikale, tiritikale ile fiğ karışımı, tiritikale ile macar fiği karışımı ve yapay çayır-meralar.

İ) Proje Maliyeti

Yem bitkileri üretimleri ile ilgili desteklemeye esas maliyetler, KDV hariç, İl Müdürlüklerince her yıl belirlenen ve Valilikçe onaylanan maliyetlerdir.

Proje maliyet hesabında; sertifikalı tohumculuk giderleri, tarım danışmanından hizmet satın alan tarımsal amaçlı kooperatiflerin projelerinde yer alan danışman giderleri dikkate alınır.

Tarım Danışmanlarından hizmet satın alma usul ve esasları Bakanlıkça belirlenir.

j) Destekleme Kapsamı Dışında Kalan Haller

a) Medeni Kanununun 708 inci ve 999 uncu maddeleri, 6831 sayılı Orman Kanununun, 3402 sayılı Kadastro Kanununun 16/B maddesi ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümleri uyarınca, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve kamu yararına olan taşınmaz mallar ile kadastro geçirilmemiş birimlerde (köy/mahalle) tarım arazisi vasfı olmayan ve yeni tarıma açıldığı tespit edilen alanlar [Bu araziler, kadastro çalışmaları sırasında kamu yararına tahsis edilmiş bulunan kamu orta malı niteliği (mera, yaylak ve kışlak gibi) tespit edilen taşınmaz mallardır.], üzerinde ekiliş yapan üreticiler,

b) Özel mülkiyet statüsünde olup ta, doğal vasfı çayır olan araziler üzerinde ekiliş yapan üreticiler, destekleme kapsamı dışında tutulur."

MADDE 3 – Aynı Tebliğ'in 6 ncı maddesinin birinci fıkrası ve (b), (c), (d), (e), (f), (g) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Tohumculuk kuruluşları tarafından yonca, korunga, fiğ, macar fiği, sorgum, sorgum x sudan otu, hayvan pancarı, mürdümük ve yem şalgamı çeşitlerine ait yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumlukların üretimine ait projeler aşağıdaki esaslara göre desteklenir."

"b) Başvuruda bulunan tohumculuk kuruluşlarına uygun görülen işletme giderlerinin yer aldığı proje maliyetinin %25'i doğrudan ödenir."

"c) Tohumculuk kuruluşları, kuruluş merkezinin bulunduğu İlerdeki İl Müdürlüklerine sertifikalı yem bitkileri tohumluğu üretimi müracaat ve onay formu ile başvurur. (EK-5) Ancak, tohumluk üretimleri başka bir İde yapılıyor ise, kuruluşun merkezinin bulunduğu İl Müdürlüğü, destekleme ödemesine esas iş ve işlemleri yürütmek üzere bu müracaatları, ekleri ile birlikte ekilişin yapıldığı İl Müdürlüğüne gönderir. Hak edişler ekilişlerin yapıldığı yerdeki İl Müdürlüğü tarafından düzenlenerek Banka şubesine gönderilir"

"d) Müracaatta istenilecek belgeler

- Müracaat formu (Ek-5)

- Tohumculuk kuruluşu olduğuna dair belge

- Taahhütname (Ek-6)

- Tapu senedi onaylı sureti veya noter tasdikli kira sözleşmesi veya sözleşmeli üretim yapılıyor ise tohumluk üretim sözleşmesi"

"e) İl Müdürlüğü bünyesinde en az 3 kişiden oluşan Proje Değerlendirme Komisyonu kurulur"

"f) Hakediş Belgesi (Ek-7), yem bitkileri tohumluk üretim projesinin ve üretilen tohumlukların

sertifikalarının kuruluş tarafından ilgili İl Müdürlüğüne teslim edilmesi ve sertifikaların ilgili sertifikasyon kuruluşuna teyit ettirilmesinden sonra İl Müdürlüğü tarafından düzenlenerek banka şubesine gönderilir"

"g) Desteklemeye esas maliyetler, KDV hariç, İl Müdürlüklerince her yıl belirlenir ve Valilikçe onaylanır. Ekilen tohumluğun bedeli ekim masrafı içinde değerlendirilir. Yılda birden fazla ürün alınan bölgelerde uygulanacak yem bitkileri tohumluk üretim projelerinde ve çok yıllık sertifikalı tohumluk üretim projelerinde kira bedeli, üretimi yapılacak yem bitkileri tohumluğunun vejetasyon süresi dikkate alınarak maliyete dahil edilir."

MADDE 4 – Aynı Tebliğ'in 7 nci maddesinin (a) ve (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aşağıdaki (d) bendi eklenmiştir.

"a) Desteklenecek gebe düvede aranacak şartlar;

- Damızlık belgesi ya da saf ırk sertifikasına sahip olması,
- Tohumlama yaşının asgari 15 ay, azami 27 ay (450- 810 gün) olması,
- Aynı ırk boğa ile tohumlanmış olması,
- Saf ırk sertifikası veya damızlık belgesinde tohumlama kaydının belirtilmiş olması,"

"b) Müracaat ve Hakedişler;

Müracaat esnasında; dilekçe, İl/İlçe Müdürlüğünce uygunluğu onaylanmış satış belgesi (fatura, müstahsil makbuzu, muhtar onaylı alım satım belgesi veya SYDTF kaynaklarından alınan hayvanların Fon İdaresince icmal halinde İl/İlçe Müdürlüklerine bildiri), damızlık belgesi veya

saf ırk sertifikası ve taahhüname (EK-9) istenir.

Gebe düve desteğinden faydalanmak için, satın alma tarihinden itibaren 3 ay (90 gün) içerisinde İl/İlçe Müdürlüklerine başvurulur.

Müracaatlar İl/İlçe Müdürlüklerince en geç 30 gün içinde incelenir, "Hakediş Belgesi" (EK-10) düzenlenerek bankaya gönderilir."

"d) Anne-baba ile çocuklar, eşler ve kardeşler arasında yapılan alım ve satıma konu gebe düveler destekleme kapsamı dışındadır."

MADDE 5 – Aynı Tebliğin 8 inci maddesinin (a), (c), (e) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (f) bendi eklenmiştir.

"a) Bu destekleme, soykütüğü veya önsoykütüğü sistemine kayıtlı saf kültür ırkı veya melezi sığırların aynı kültür ırkı boğanın sperması ile, yerli ırk ve melezi sığırların ise sadece suni tohumlama sonucu doğan tüm buzağları için ödenir. "

"c) Desteklemeden her buzağı için bir kez faydalanılır "

"e) Birliklerden gelen icmaller için İl Müdürlüklerince hak edişler düzenlenerek (Ek-11)'e göre Banka şubesine gönderilir; birlik tarafından tahsil edilen hak edişler 7 (yedi) gün içinde üyelerine ödenir "

"f) Birlik olmayan yerlerde ise, İl/İlçe Müdürlüklerince hak edişler düzenlenerek (Ek-11)'e göre Banka şubesine gönderilir. "

MADDE 6 – Aynı Tebliğ'in 9 uncu maddesinin (a) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş,

(h) bendi çıkarılmıştır.

"a) Bakanlık/İl Müdürlüklerinden suni tohumlama yapmak için izin almış serbest veteriner hekimler ile, gerekli izinleri alarak suni tohumlama hizmeti yürüten birlikler, kooperatifler, hayvan hastaneleri, hayvancılık işletmeleri ve suni tohumlama yapmak üzere kurulmuş şirketler desteklemelerden yararlandırılır. Kamu personelinin yapacağı hiçbir tohumlamaya destekleme ödenmez."

"c) Soykütüğü veya önsoykütüğüne kayıtlı sığırlara yapılan suni tohumlama uygulamalarının destekleme ödemeleri; Damızlık Sığır Yetiştiricileri birliklerinin bulunduğu illerde bu birlikler, diğer illerde bakanlık İl/İlçe Müdürlüğü tarafından soy kütüğü ve önsoykütüğü kayıtları dikkate alınarak her ay sistemlerin veri tabanını oluşturan bilgisayar programından alınacak listeler doğrultusunda Bakanlık İl/İlçe Müdürlüklerinde suni tohumlama belgeleri kontrol edilerek hazırlanacak Hak Ediş Belgesine (EK-12) istinaden Banka Şubesine yapılır."

MADDE 7 — Aynı Tebliğ'in 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**Madde 10** — Üretmiş olduğu sütü, Bakanlıktan Süt Teşvik Kod Numarası almış ve Gıda Sicili ve Çalışma İzni olan işletmelere satan üreticilere destekleme ödemesi yapılır. Ancak Süt Teşvik Kod Numarası olup ta Çalışma İzni ve Gıda Sicili almamış işletmelere 31/8/2005 tarihine kadar süt satan üreticiler destekleme ödemesinden faydalanır. 31/8/2005 tarihinden sonra destekleme ödemesinden faydalanacak üreticiler sütünü mutlaka Bakanlıktan Süt Teşvik Kod Numarasının yanında Çalışma İzni ve Gıda Sicili almış işletmelere satmak zorundadır.

a) Fatura ve/veya müstahsil makbuzları ile birlikte müracaat eden çiftçinin adı, soyadı, T.C.Kimlik Numarası ve adresi ile Süt İşleme Tesisinin adı ve adresini içeren üretici bilgilerine ilişkin icmaller İl/İlçe Müdürlüklerince yapılarak ilgili banka şubesine gönderilir.

b) Ödemeye esas belgeler aylık dönemler itibariyle düzenlenir.

c) Süt desteklemesi sadece çiğ süt üreten gerçek ve tüzel kişilere yapılır.

d) Süt destekleme kapsamına alınan süt işleme tesisleri aldıkları süt miktarını İl/İlçe Müdürlüklerine bildirmek zorunda olup, mevsimlik çalışan işletmeler hariç, üç ay içerisinde verisi gelmeyen işletmelerin kod numaraları iptal edilir.

e) Süt üreticileri; kooperatiflerine, birliklere, kamu önderliğinde faaliyet gösteren birliklere ve köy kalkınma kooperatiflerine süt veren üye üreticilerden süt olarak süt işleme tesislerine teslim ettikleri sütler için, kooperatif/birliklerin düzenledikleri ve mahalli tarım teşkilatınca onaylanmış fatura ve her bir ortağın teslim ettiği süt miktarını gösteren icmal cetvelleri esas alınır. Aynı faturada farklı destekleme oranlarından faydalanan üreticiler var ise ayrı icmallerde gösterilir, bu icmallerin toplamı, fatura toplamı ile aynı olacaktır ve bu icmal cetvellerine ilişkin ödemeler icmalde belirtilen kişilere ödenmek üzere kooperatif/birliklere ödeme yapılır.

f) Soy kütüğüne kayıtlı işletmeler ile diğer işletmelerin icmalleri ayrı yapılır.

g) Soy kütüğüne kayıtlı işletmelere yapılacak ödemelerde sistemin kontrolü amacıyla Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğince her ayın onbeşinde hazırlanacak listelere istinaden, son iki ay içerisinde verisi gelen işletmelere örgütleri aracılığı ile Bankadan alındıktan sonra yedi gün içinde üyelere ödenir."

MADDE 8 – Aynı Tebliğ'in 11 inci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Soy kütüğü veya ön soy kütüğüne kayıtlı en az 10 baş ineğe sahip gerçek ve tüzel kişilere, sağım ünitesi ve soğutma tankı için her yıl Bakanlıkça belirlenecek miktar üzerinden destekleme yapılır. Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri, ortaklar mülkiyetinde olmak şartıyla, süt sağım ünitesi kurarak desteklemeden faydalanırlar.

b) Proje, sabit süt sağım ünitesi ve soğutma tankını kapsayacak şekilde hazırlanabildiği gibi, işletmenin bu ünitelerden herhangi birine sahip olması durumunda sadece diğer ünite için proje hazırlanabilecektir. Söz konusu ünitelerden hiç birine sahip olmayan işletmelere tek bir ünite için proje yapılamaz. Desteklemeye konu sağım üniteleri, yeni, kullanılmamış, TSE standartlarına uygun ve deney raporları mevcut üretim kapasitesine uygun olmalıdır.

c) Projesi İl Müdürlüğünce onaylanan işletme sahibi, ünitelerin işletmeye alınıp monte edilmesinden sonra bir dilekçe ile yerinde yapılacak tespit ve incelemeden sonra hak ediş raporunun tanzim edilmesini talep eder. İl Müdürlüğünce oluşturulan heyetin, işletmede yapacağı inceleme sonucunda hazırlayacağı raporun uygun olması durumunda İl Müdürlüğü ödemeye esas olmak üzere Hak ediş Raporunu (Ek-14) düzenler ve banka şubesine gönderir.

Süt sağım üniteleri ve soğutma tankı giderlerinin hesaplanmasında, Sanayi ve Ticaret Odalarından alınacak belgesi, yoksa fatura bedeli değerlendirmeye alınır. Ancak, bu miktar her yıl Bakanlıkça belirlenen miktarı aşamaz. Faturaların bu değer üzerindeki kısmı destekleme ödemesinde dikkate alınmaz. "

MADDE 9 – Aynı Tebliğin 13 üncü maddesinin madde başlığı "Hayvan Kimlik Sistemi" olarak, (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ekteki Ek-16/A, Ek-16/B, Ek-16/C ve Ek-16/D eklenmiştir.

"b) Müracaat Yeri ve Şekli:

İşletme sahibi primden yararlanmak üzere desteklemeye esas işletmesinin bulunduğu İl/İlçe Müdürlüğüne, müracaat formunu (Ek-16/A) doldurarak, istenen belgelerle birlikte müracaat eder.

Bu çerçevede, Damızlık Sığır Yetiştiriciler Birlikleri de üyeleri adına müracaat edebilir. Bu durumda istenen belgeleri Birliklerin kendisi muhafaza eder. Bu belgelerin Birliklerce muhafaza edildiğine dair taahhütname ile birlikte Birlik, yetiştiricisi adına tahakkuk edecek desteklemenin Birlik tarafından alınmasına ilişkin yetiştirici tarafından imzalanmış dilekçelerle birlikte, düzenledikleri icmalleri iki nüsha halinde (Ek-16/D), yazı ekinde İl/İlçe Müdürlüklerine gönderir.

Bakanlık İl Müdürlüklerinden sığır cinsi hayvanların buzağları için küpeleme izni almış ve Bakanlık İl Müdürlükleri ile yapılan sözleşmeyle kendilerine küpe tahsis edilen Bakanlıkça ruhsatlandırılmış serbest veteriner hekimler de yetiştiriciler adına müracaat edebilir. Serbest veteriner hekim küpeleme yaptığı buzağının yetiştiricisi adına tahakkuk edecek desteklemenin serbest veteriner hekim tarafından alınmasına ilişkin yetiştirici tarafından imzalanmış dilekçe ve

istenen belgelerle birlikte düzenledikleri icmalleri iki nüsha halinde (Ek-16/D), bir dilekçe ile İl/İlçe Müdürlüklerine gönderir.

28 Temmuz 2002 tarih ve 24829 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan "Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği" hükümlerine uygun şekilde kulak küpesi takılarak, veri tabanına kaydedilen ve pasaportu verilen her buzağı bir kez desteklemeden faydalandırılır. Müracaat süresi küpeleme işleminin tatbik edildiği tarihten itibaren üç aydır.

İl/İlçe Müdürlüğü tarafından, müracaatı uygun bulunan yetiştiricilere ait ödemeye esas hakediş belgesi (Ek-16/B) onaylanarak icmal halinde (Ek-16/C , Ek-16/D) ilgili Banka şubesine gönderilir.

Ödemeye esas hakediş belgesi ve icmalleri aylık dönemler halinde düzenlenir.

c) İstenecek Belgeler:

Yetiştiriciye ait,

- Başvuru dilekçesi (Ek-16/A),

- Nüfus cüzdanının İl/İlçe Müdürlüğü tarafından onaylanmış fotokopisi,

- Nüfus cüzdanında T.C. Kimlik Numarası belirtilmemiş ise T.C. Kimlik Numarasını gösterir belge,

- Vergi kimlik numarasını gösterir belge,

- İşletme tescil belgesi,
- Buzağının pasaportu,
- Gerektiğinde İl/İlçe Müdürlüğünce istenecek diğer bilgi ve belgeler. "

MADDE 10 – Aynı Tebliğ'in 15 inci maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Hayvan Gen Kaynaklarının Korunması ve Geliştirilmesi

"Madde 15 – Hayvan Gen Kaynaklarının Korunması ve Geliştirilmesine İlişkin Desteklemeler aşağıdaki esaslara göre yapılır.

A) Desteklemeden Yararlanacaklar

Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğine göre kayıt altına alınmış olan yerli büyükbaş hayvan ırkları ile yerli küçükbaş hayvan ırklarını yetiştirmek suretiyle hayvansal üretimle iştigal eden çiftçiler bu desteklemeden yararlanabilir.

Çiftçi, koruma yerinde ikamet eder ve destek aldığı türün farklı ırklarını bir arada yetiştiremez.

Hayvancılıkla uğraşan çocuklarından en az birisi yanında olan, çiftçilik dışında bir işle uğraşmayan, tarımsal eğitim görmüş olan, büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğini bir arada yapmayan çiftçiler tercih edilir.

B) Müracaat Yeri, Şekli ve Zamanı

Yerli hayvan ırklarını koruma amacıyla yetiştirmek üzere başvuran çiftçilerin desteklemeden yararlanabilmek için İl/İlçe Müdürlüklerine başvuru dilekçesi ve diğer istenilen belgelerle müracaat etmeleri gerekmektedir.

Müracaatlar yılda bir defaya mahsus olmak üzere Temmuz ve Ağustos aylarında yapılır.

C) Desteklenen Irklar

a) Koruma Amaçlı Desteklenen Irklar

1- Yerli koyun ırklarımızdan Kıvırcık, Sakız, Gökçeada, Güney Karaman, Karagül, Herik, Tuj, Hemşin, Çine Çaparı ve Norduz koyunları; keçi ırklarımızdan Ankara Keçisi, Kilis, Norduz ve Honamlı keçileri; sığır ırklarımızdan Yerli Kara, Boz Irk, Doğu Anadolu Kırmızısı, Kilis (Güney Anadolu Kırmızısı), Yerli Güney Sarısı ve Zavot sığırları; manda ırklarımızdan Anadolu Mandası yetiştiricilerine hayvan başına ödenir.

2- Koruma amaçlı destekleme miktarı; yerli koyun ve keçi ırklarımızda her ırk için 200 başı ve bütün ırklardaki toplam hayvan sayısı 2800 başı; yerli sığır ve manda ırklarımızda her ırk için 150 başı ve bütün ırklardaki toplam hayvan sayısı 1050 başı geçmeyecektir.

b) Geliştirme Amaçlı Desteklenen Irklar

1- Yerli koyun ırklarımızdan Akkaraman Koyunu ve yerli keçi ırklarımızdan Ankara Keçisi yetiştiricilerine hayvan başına ödenir.

2- Geliştirme amaçlı destekleme miktarı; Akkaraman Koyunu ve Ankara Keçisi ırklarımızda her

ırk için 4250 başı ve her iki için toplam hayvan sayısı 8500 başı geçmeyecektir. Damızlıkta kullanılacak dişi hayvanlar aşım mevsiminde 1,5 ve üzeri yaşta olmak üzere, her bir çiftçi sürüsünde koç/teke altı koyun/keçi sayısı 80 baş ve üzeri olacaktır.

3- Bakanlıkça o yıl için belirlenen miktarda destekleme ödemesi yapılır.

4-Çiftçi ile yapılan sözleşmede belirtilen hayvan sayısı; doğum, satın alma gibi nedenlerle arttığında bu hayvanlara her ne suretle olursa olsun ek bir ödeme yapılmayacaktır.

D) İstenecek Belgeler

a) Başvuru dilekçesi (Ek-20),

b) Nüfus Cüzdanının onaylanmış fotokopisi,

c) Vergi kimlik numarasını gösterir belge,

d) Hak Ediş Formu (Ek-21),

e) Taahhütname (Ek-22),

f) İkamet İlmühaberi.

g) Sözleşme.

E) Uygulama Esasları

a) Koruma ve Geliştirme Mevkileri

Koruma amacıyla destekleme kapsamına alınan ırklar ve doğal yayılma alanı olan iller;

Yerli Kara: Ankara, Boz Irk: Edirne,

Kilis (Güney Anadolu Kırmızısı): Hatay, Doğu Anadolu Kırmızısı: Erzurum,

Yerli Güney Sarısı: İçel ve Adana, Zavot: Doğu Anadolu Bölgesi,

Anadolu Mandası: Balıkesir ve Hatay, Sakız: İzmir,

Kıvırcık: Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli, Güney Karaman: Konya,

Gökçeada: Çanakkale, Tuj: Kars ve Ardahan,

Karagül: Karadeniz ve Geçit Bölgeleri, Herik: Amasya,

Çine Çaparı : Aydın Hemşin: Artvin

Kilis: Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri, Norduz: Van ve Bitlis,

Ankara Keçisi: Ankara, Norduz: Van, Honamlı: Akdeniz ve Geçit Bölgeleri,

Destekleme, bu illerin Seçim Komisyonunca uygun görülen köylerinde uygulanacaktır. Bu illerde hayvan ve uygun koruma alanı bulunmadığı takdirde Seçim Komisyonunun belirleyeceği çevre illerde destekleme uygulanır.

Ana yollardan ve yerleşim yerlerinden (il/ilçe merkezlerinden) en az 20 km uzak, son beş yılda ihbarı mecburi hayvan hastalıkları çıkmamış, koruma altına alınan ırk dışında ırklar ve melezleri bulunmayan köyler ve korunacak sayıda hayvanı olan çiftçilerin aynı köyde ikamet etmesi tercih edilir. Belirtilen sayıda hayvan bir çiftçinin elinde bulunmuyorsa, en az yetiştirici sayısı ile koruma yapılabilecek köyler tercih edilir.

Geliştirme amacıyla destekleme kapsamına alınan ırklar ve doğal yayılma alanı olan iller;

Ankara Keçisi: Ankara

Akkaraman Koyunu: Konya ve Karaman

b) Yerinde Koruma ve Geliştirme

Yerinde Koruma

Sürüde rastgele çiftleştirme esasına dayalı kontrollü yetiştirme yapılır, seleksiyon yapılmaz ve her hayvan numaralanarak kaydı tutulur.

Sürü kompozisyonu büyükbaş hayvanlar için; asgari 56 dişi-16 erkek azami 134 dişi-16 erkekten; küçükbaş hayvanlar için asgari 56 dişi-16 erkek azami 184 dişi-16 erkekten oluşur. Korumaya alınan sürüde damızlıkta kullanılacak erkek hayvan sayısı 16'dan ve dişi sayısı 56'dan az olmayacaktır.

Koruma programına katılan Çiftçi Enstitü ile işbirliği halinde Bakanlık tarafından istenen kayıtları tutar. Çiftçi ölüm ve zorunlu kesime ait belgeleri muhafaza eder. Doğan yavrulardan ırk özelliklerine sahip ve sağlıklı olanlar sürü yenilemesinde kullanılır. Koruma altına alınan hayvanların bakım, besleme ve sağlık giderleri çiftçiye aittir.

Destekleme kapsamına alınan sürülerde ihbarı mecburi hayvan hastalıklarından birinden şüphe edilmesi veya hastalığın görülmesi durumunda, 3285 Sayılı Kanun gereğince derhal İl/İlçe Tarım Müdürlüklerine haber verilerek Resmi Veteriner Hekimin müdahalesi sağlanır.

Bakanlık gerekli görülmesi durumunda, işletmelerdeki hayvanların klinik muayenelerinin yapılmasına, kan, süt, sperma, yapağı, vaginal sıvı vb. örneklerin alınarak laboratuvar tetkiklerinin yapılmasına karar verebilir.

Yerinde Geliştirme

Seçilecek çiftçilerin sürülerinde, TAGEM tarafından hazırlanan performans testi ve döl kontrolü esasına dayalı Geliştirme Projeleri çerçevesinde yetiştirme yapılır.

Sürü kompozisyonu Akkaraman Koyunu ve Ankara Keçisi ırklarımızda her ırk için 4000 baş koç/teke altı koyun/keçi ve her ırk için 250 şer baş koç ve teke olmak üzere toplam 8500 baş hayvandan oluşacaktır.

Geliştirme programına katılan çiftçi, enstitü ile işbirliği halinde projeler çerçevesinde belirtilen kontrollü çiftleştirme, doğum, tartım ve kırkım gibi kayıtları tutar ve diğer iş ve işlemleri yerine getirir. Çiftçi ölüm ve zorunlu kesime ait belgeleri muhafaza eder. Geliştirme programına alınan hayvanların bakım, besleme ve sağlık giderleri çiftçiye aittir.

c) Sözleşme

Seçilen çiftçilerle en az altı yıl süreyle noter tasdikli bir sözleşme imzalanır. Yapılacak sözleşmenin noter masrafları çiftçi tarafından karşılanır ve sözleşme şartlarını yerine getirmeyen çiftçilere ödeme yapılmaz.

Programa katılan çiftçi her ne amaçla olursa olsun kültür ırkı ve melezleri ile saf olmayan yerli ırkları yetiştirmeyeceğini köy muhtarı ve ihtiyar heyeti huzurunda ve bir sureti Seçim Komisyonuna verilmek üzere tutulan tutanakla taahhüt eder. Çiftçi, koruma ve geliştirme amaçlı olarak bulundurduğu saf hayvanları ile arzu ettiği kadar sürüsünü genişletebilir. Ancak sürü sözleşmede belirlenen sayının altına düşürülmez ve erkek dişi oranı değiştirilmez.

Sözleşme süresi sona ermeden (doğal afet, salgın hastalık, çiftçinin ölümü durumları hariç) her ne sebeple olursa olsun programdan ayrılan çiftçi aldığı desteği yasal faizi ile geri öder.

Koruma programında, sözleşme süresi sona erdiğinde yeni bir sözleşme yapılmadığı/ yapılamadığı takdirde mevcut sürü, Seçim Komisyonunun belirleyeceği esaslar doğrultusunda o günkü raici bedeli mukabilinde sözleşme yapılarak başka bir Çiftçiye veya Enstitüye devredilir.

Bakanlık gerek görüldüğü takdirde, Geliştirme Projeleri kapsamında döl kontrolünden geçmiş koç ve tekeleri o günkü raici bedeli mukabilinde satın alabilir.

F) Müracaatların Değerlendirilmesi

Destekleme kapsamına alınacak çiftçilerin seçimini Seçim Komisyonu yapar. Seçim Komisyonu TAGEM Hayvancılık ve Su Ürünleri Araştırmaları Dairesi Daire Başkanı Başkanlığında, Enstitü Müdürü, Enstitü Hayvan Genetik Kaynaklarını Koruma Projesi Lideri, Geliştirme Proje Liderleri, İl Müdürü ve İlçe Müdüründen oluşur.

G) Hak Ediş ve Ödemeler

Hak Ediş Belgesi; Seçim Komisyonu çalışmalarını tamamladıktan sonra İl Müdürlüğü tarafından düzenlenerek banka şubesine gönderilir.

Ödemeler İl Müdürlüğü'nün hazırlayacağı Hak Ediş Belgesine istinaden Banka Şubesince yapılır."

MADDE 11 – Aynı Tebliğin 16 ncı maddesinin (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (e) bendinin son satırında yer alan " Bankadan alındıktan sonra iki gün içinde üyelerine ödenir" ibaresi

"Bankadan alındıktan sonra yedi gün içinde üyelerine ödenir" şeklinde değiştirilmiştir.

"a) Bakanlık tarafından ana arı üretim izni verilen işletmelerden ana arı satın alan ve işletme tanımlama numarasına sahip üreticiler, ana arı başına, Bakanlıkça o yıl için belirlenen miktarlarda destekleme ödemesinden faydalandırılır.

b) Destekleme ödemesinden yararlanacaklar; işletme tanımlama numarası, ana arı satış belgesi (mart-kasım ayları arasında düzenlenmiş fatura veya müstahsil makbuzu) ile İl /İlçe Müdürlüğüne dilekçe ile başvuruda bulunurlar."

MADDE 12 – Aynı Tebliğin 19 uncu maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"c) Desteklemeye konu ürünü kendi işletmelerinde işleyecek yetiştiriciler;

Ürünü hasat etmeden en az 5 (beş) tam gün önce, Hasat Tespit Tutanağı (Ek-28) ve müracaat dilekçesi,

Su ürünleri yetiştiricilik belgesinin onaylanmış fotokopisi,

Çiftçi belgesi,

ile birlikte bulunduğu İl/İlçe Müdürlüklerine müracaat ederler."

MADDE 13 – Aynı Tebliğin 20 nci maddesinin (g) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (n) bendi eklenmiştir.

"g) Kuluçkahanelerde üretimi yapılmayan türler ile yurtdışından yetiştiricilikte kullanmak üzere ithal edilen yavrular ile ithal yumurta ve larvadan elde edilen yavrular, yavru balık desteklemeleri kapsamı dışında tutulur."

"n) Yavru balık desteğinden faydalanmak üzere müracaat eden Alabalık İşletmelerinden, İl Müdürlüğü tarafından fiilen yavru balık üretimi yaptığı tespit edilenler, yetiştiricilik belgesinde yavru balık üretiminin belirtilip belirtilmediğine bakılmaksızın, tespit tutanağı (EK-31) düzenlenerek yavru balık desteklemelerinden faydalandırılır. "

MADDE 14 – Aynı Tebliğin 23 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 23 – Bu Tebliğ'de yer alan desteklemelerden faydalanacak örgütlü üreticilere yapılacak ödemeler, Genel Kurullarında yetki aldıkları taktirde örgütleri aracılığıyla ödenebilir. Örgütler Genel Kurul kararını içeren tutanağın bir fotokopisini İl Müdürlüğü ve ilgili Banka şubesine gönderir. Örgütler, üyeleri a